ΓΑΛΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΝΤΡΕ ΛΑΜΑΝΤΕ

ΕΝΑ ΑΛΛΟΚΟΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

Ὅταν ὁ εἰσαγγελεὺς τελείωσε τὸ κατηγορητήριό του, ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου γύρισε πρὸς τὸν κατηγορούμενο καὶ τὸν ρώτησε :

— Κατηγορούμενε Φλοράνζ, ἔχετε ν' ἀπαντήσετε τίποτε ;

Ὁ Φλοράνζ ἔκανε τότε ἕνα νεῦμα μὲ τὸ κεφάλι του, ποὺ σήμαινε «ναί», καὶ σηκώθηκε ἀπ' τὸ ἑδώλιό του.

Ἕνας ψίθυρος περιεργείας, ἀνάμικτης μὲ συμπάθεια, διέτρεξε τότε ὅλη τὴν αἴθουσα. Ὁλόκληρο τὸ ἀκροατήριο, ποὺ ἀπετελεῖτο ἀπὸ «σνὸμπ» κυρίους καὶ κοσμικὲς κυρίες, εἶχε κιόλας ἀθωώσει τὸ Φλοράνζ στὴ συνείδησί του. Καὶ πῶς θὰ μποροῦσε τάχα νὰ γίνῃ ἀλλοιῶς ; Ἦταν ποτὲ δυνατὸν νὰ εἶχε σκοτώσει ὁ Φλοράνζ, ὁ λεπτὸς καὶ εὐγενικὸς αὐτὸς ἄνθρωπος, ὁ τόσο αἰσθηματικὸς μυθιστοριογράφος ; Κι' ἔπειτα, πῶς θὰ μποροῦσαν νὰ τὸν καταδικάσουν, χωρὶς κανένα μάρτυρα, χωρὶς καμμιὰ ἀπόδειξι ὅτι αὐτὸς εἶχε διαπράξει τὸ ἔγκλημα ; Εἶχε τώρα πέντε μέρες ποὺ τὸ μυστήριο πλανιότανε ἀπάνω ἀπὸ τὶς συνεδριάσεις τοῦ δικαστηρίου. Καὶ τώρα, θὰ τὸ διέλυαν τάχα τὸ μυστήριο αὐτό, θὰ τὸ διεφώτιζαν τὰ λόγια τοῦ Φλοράνζ ;

Ὁ κατηγορούμενος ἄρχισε μὲ μισοσβυσμένη φωνή :

— Κύριε πρόεδρε, εἶπε, δὲν πρόκειται νὰ ἀρνηθῶ τὸ ἔγκλημα γιὰ τὸ ὁποῖο κατηγοροῦμαι. Ἀναγνωρίζω, ὁμολογῶ ὅτι πράγματι ἕνα βράδυ, κατὰ τὶς δέκα ἡ ὥρα...

Ἔξαφνα σταμάτησε. Ἔσκυψε πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ ἔκανε μιὰ χειρονομία, σὰν νὰ ἔπιανε κάποιον ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ νὰ τὸν στραγγάλιζε. Κι' αὐτὴ ἡ μιμικὴ ἔκφρασις ἔκανε ὁλόκληρο τὸ ἀκροατήριο ν' ἀνατριχιάσῃ.

— Κύριε πρόεδρε, ἐξακολούθησε μὲ τρυφερὴ φωνὴ τώρα ὁ Φλοράνζ, τὴ γυναίκα του, τὴ Ρεγκίνα μου, τὴν ἀγαποῦσα τρελλά !... Ὤ ! σᾶς βεβαιῶ, ἤμουνα τρελλὸς μαζύ της! Καὶ ὅμως...

Δάκρυα ἔτρεξαν στὸ πρόσωπό του.

— Καὶ ὅμως τὴ σκότωσα! Καὶ τὸ σῶμα της, τὸ γυμνό, τὸ νεκρό, τὸ πέταξα ἐγὼ ὁ ἴδιος στὸν κῆπο! Ἐγώ, ἐγὼ τὸ ἔκανα αὐτό; Ἀλλοίμονο, εἶχα τὴν ἀνοησία νὰ πιστεύω πὼς γνώριζα καλὰ καὶ μποροῦσα ν' ἀναλύω τὴ γυναικεία ψυχή. Κι' αὐτὴ ἡ πεποίθησίς μου μὲ εἶχε καταντήσει νὰ μὴ βλέπω ἀκριβῶς ἐκεῖνο ποὺ ἔπρεπε νὰ ἰδῶ, πρὶν ἀπ' ὅλα. Μὰ ὁ δόκτωρ Πίνικκο, αὐτὸς μοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια. Ὁ δόκτωρ Πίνικκο ἔφυγε πειά, δὲν εἶνε τώρα ἐδῶ, καὶ μπορῶ νὰ τὸ πῶ. Ναί, αὐτὸς μοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια...

Ὅλοι στὸ ἀκροατήριο συγκρατοῦσαν τὴν ἀναπνοή τους, γιατὶ θὰ μάθαιναν, ἐπὶ τέλους. Μὰ ὁ Φλοράνζ ἐξακολούθησε, χωρὶς νὰ βλέπῃ τίποτε :

— Πῶς συνέβη αὐτό ; Σᾶς παρακαλῶ, ἀκοῦστε με δυὸ λεπτά, δυὸ λεπτὰ τῆς ὥρας μονάχα. Ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὁ Πίνικκο μὲ εἶχε πάρει μαζύ του στὴν ἑσπερίδα τῶν Μονμπαζόν. Στρατηγοί, διπλωμάται, χρηματισταὶ καὶ ὡραῖες κυρίες εἶχαν πλημμυρίσει τὴν ἀπέραντη αἴθουσα. Καθήσαμε λίγο ἀπόμερα καὶ παραγγείλαμε σαμπάνια. Ὁ Πίνικκο ἦταν, ὅπως πάντα, ὁμιλητικώτατος.

— Ἀγαπητέ μου, μοῦ ἔλεγε μὲ τὴν ἰταλιάνικη ἐκείνη προφορά του, ποὺ μ' ἐρέθιζε καὶ μὲ πείραζε στὰ νεῦρα, ἀγαπητέ μου, ἀμφέβαλες συχνὰ γιὰ τὴν ἱκανότητά μου, νὰ μαντεύω ἀπὸ τὴ φυσιογνωμία τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνθρώπων. Μὰ δὲν εἶχες δίκηο καὶ θὰ σοῦ τὸ ἀποδείξω. Ἐδῶ, μᾶς δίνεται μιὰ πρώτης τάξεως εὐκαιρία γι' αὐτό. Οἱ τύποι δὲν λείπουν. Τοὺς ἔχετε ἰδῆ τόσες φορές ! Μά, γιὰ νὰ λέμε τὴν ἀλήθεια, ξέρετε καὶ νὰ ψυχολογῆτε βαθειά ;

»Ἔπινα καὶ τὸν ἄκουα, χωρὶς ν' ἀπαντῶ. Ἐκεῖνος ἐξακολούθησε :

— Νά, ἔξαφνα, ὁ βαρῶνος ντὲ Βιντράκ : Κυττάξτε, λοιπόν, τί τραχὺ δέρμα καὶ τί ἄγθονα μαλλιά. Καὶ τὸ στόμα του; Κυττάξτε τί γερό, τί ἀρπακτικό, τί αἱμοβόρο στόμα !

»Ἔπειτα κατηύθυνε τὸ βλέμμα του στὸ μαρκήσιο ντὲ Τώ.

— Κι' αὐτὸς ἐδῶ ; Αὐτὸς δὲν περπατεῖ, ἀγαπητέ μου, γλυστρᾶ, σταματᾶ ἔπειτα, προχωρεῖ ξανά, μὲ τὸ σῶμα γεμᾶτο ἀπὸ ἐλαστικότητα. Τὰ δόντια του ; Ἄσπρα, μυτερά, ἀρπακτικά. Λοιπόν, θυμηθῆτε τον γιὰ μιὰ στιγμή, ὅταν ἀνεβαίνῃ στὸ βῆμα τῆς Βουλῆς. Θαρρεῖς καὶ χαϊδεύει τὸ θῦμα του, τὸ ἀποκοιμίζει, σκύβει ἀπάνω του κι' ἔπειτα συμμαζεύεται ἀπότομα, χυμάει καὶ τὸ ξεσκίζει. Κι' ἔπειτα στέκει σὰν νικητής, μὲ τὸ κεφάλι ψηλά, σάμπως νὰ ἐπιδεικνύῃ μέσα στὰ χειροχροτήματα καὶ τὶς ἐπευφημίες τὸ ἄμοιρο θῦμα του !...

»Ὁμολογῶ πὼς ἡ παρατηρήσεις του αὐτὲς μὲ εἶχαν κλονίσει. Ναί, ἦταν ὁμολογουμένως ἕνας τρομερὸς φυσιογνωμιστής, κατεῖχε μιὰ ἐπιστήμη ὁλόκληρη, ποὺ τώρα μοῦ ἀποκαλυπτότανε μὲ ὅλο τὸ μεγαλεῖο της. Ἡ σαμπάνια βοηθοῦσε ἴσως σ' αὐτό, ἐν πάσῃ περιπτώσει αἰσθανόμουνα τὸ κεφάλι μου ν' ἀνάβῃ. Καὶ τὸν ἄκουα συνεπαρμένος.

— Ἄς ἰδοῦμε τώρα καὶ μερικὲς γυναῖκες, ἐξακολούθησε ἐκεῖνος. Κυττάξτε αὐτὴν ἐδῶ : Λεπτὴ καὶ ντελικάτη, φωνάζει ἀντὶ νὰ μιλᾶ, μυρίζεται ἀντὶ νὰ αἰσθάνεται...

»Ἤμουνα σὰν σαγηνευμένος μ' αὐτὰ ποὺ ἄκουγα. Μὰ ἔξαφνα μ' ἀπόσπασε ἀπὸ τὴ νάρκη μου μιὰ ἀναφώνησί του :

— Ἀ ! μὰ αὐτὴ πάλι ;

»Γύρισα καὶ κύτταξα.

— Κυττάξτε, λοιπόν, αὐτὰ τὰ μάτια, μοῦ ἔλεγε. Εἶνε στρογγυλὰ καὶ πολὺ κοντὰ τὸ ἕνα μὲ τὸ ἄλλο, ἡ μύτη πολὺ κοντή, χονδρὴ λίγο, ἡ γλῶσσα δὲν παύει νὰ μιλᾶ. Προσέξτε, προσέξτε, εἶνε ἡ πιὸ ἐπικίνδυνη γυναῖκα, ἡ πιὸ τεχνίτρα στὴν ὑποκρισία. Ὁ σύζυγός της πρέπει νὰ εἶνε πολὺ δυστυχισμένος ἄνθρωπος ! Εἶνε ἡ γυναῖκα ποὺ ἀπατᾶ, ποὺ προδίνει, ποὺ ἀτιμάζει τὸ σύζυγό της... Ναί, ναί, ἀκοῦστε με...

»Ὅταν τὰ ἄκουσα αὐτά, δὲν ξέρω πῶς, μοῦ ξέφυγε μιὰ μικρὴ παραπονιάρικη κραυγή. Σὰν νὰ μὲ θάμπωσε ξαφνικὰ ἕνα μεγάλο φῶς. Μιὰ τρομερὴ εἰκόνα πέρασε ἐμπρὸς ἀπ' τὰ μάτια μου. Ἅπλωσα τὰ χέρια, σάμπως νἄθελα νὰ διώξω ἕνα φανταστικὸ ἐχθρὸ κι' ἔπειτα σηκώθηκα ἀμέσως... Κατέβηκα κάτω καὶ μτῆκα στὸ αὐτοκίνητό μου. Μοῦ φαινότανε πὼς δὲν ἔτρεχε καθόλου. Τέλος, ἔφτασα στὸ σπίτι μου καὶ ὥρμησα στὴν κάμαρα, ὅπου κοιμόταν ἡ Ρεγκίνα. Ἄρχισα νὰ μελετῶ τὸ πρόσωπό της, προσπαθῶντας νὰ ξεχωρίσω καλὰ ἕνα-ἕνα τὰ χαρακτηριστικά της, ὥς ποὺ στὰ μάτια της, ποὺ ἦσαν πολὺ κοντὰ τὸ ἕνα μὲ τ' ἄλλο, στὴν κοντὴ καὶ κάπως χονδρὴ μύτη της, ἀνεκάλυψα... ἀνεκάλυψα αὐτὸ ποὺ εἶχα φοβηθῆ ! Τὴν ἀπιστη... Τὴν προδότρα!...

»Μὲ μιὰ ἀπότομη κίνησι, ξεσκέπασα τοὺς ὤμορφους ὤμους της. Ἡ Ρεγκίνα ξύπνησε.

— Φίλε μου, μοῦ εἶπε μὲ χαμόγελο, ποὺ τὸ ξαναβλέπω ἀκόμα.

— Μὲ ἀπάτησες! τῆς φώναξα τότε μὲ μανία. Μὲ ἀπάτησες ! Ἔλα, πέτα αὐτὴ τὴ μάσκα, αὐτὴ τὴν καταραμένη μάσκα !...

Κατέβηκα ἔπειτα κάτω τρέχοντας καὶ ξάπλωσα στὴ χλόη...

»Ἡ φτωχὴ γυναῖκα, χωρὶς νὰ καταλαβαίνῃ τίποτε, μοῦ ἀποκρίθηκε μὲ μιὰ ἀναφώνησι φρίκης. Ἐγὼ ἐπανελάμβανα : —«Βγάλε τὴ μάσκα, βγάλε τὴ μάσκα !...». Καὶ τότε ἐκείνη ἄρχισε νὰ κλαίῃ ἀπὸ τὸν τρόμο της κι' ἔτσι, ὅπως ἔκλαιε, μοῦ φάνηκε πιὸ ἀπαισία ἀκόμη.

»Οὔτε κι' ἐγὼ ξέρω ποιὰ τρέλλα μ' ἐκυρίευσε τότε, σὰν φλόγα. Ἅπλωσα τὰ χέρια μου καὶ τὰ ἔδεσα γύρω ἀπὸ τὸ λαιμὸ τῆς Ρεγκίνας. Μιὰ κραυγὴ ἀγωνίας τῆς ξέφυγε, μερικὰ ἀνατινάγματα τοῦ κορμιοῦ της, κι' ἔπειτα, τίποτε πειά... Μέσα στὴν τρέλλα μου, σήκωσα ἐλαφρὰ τὸ φτωχὸ ἄψυχο σωματάκι, τὸ πέταξα ἔξω, στὸν κῆπο !... Κατέβηκα ἔπειτα κάτω τρέχοντας καὶ ξάπλωσα στὴ χλόη. Κύτταζα τὸ σῶμα της σὰν χαυνωμένος. Δὲν σπάραζε καθόλου. Ἦταν νεκρή !... νεκρή !... Ἔτσι ἔγινε τὸ ἔγκλημα, κ. Πρόεδρε...».

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ κατηγορούμενος σταμάτησε... Ἡ δυνάμεις του τὸν ἐγκατέλειψαν καὶ τὰ χέρια του συνεσπάσθησαν νευρικά. Ὁ δικηγόρος του ἔτρεξε καὶ τὸν δέχτηκε λιπόθυμο στὴν ἀγκαλιά του.

Στὸ ἀκροατήριο, ἡ γυναῖκες ἔκλαιγαν μὲ λυγμούς.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

Ο ΑΠΑΡΗΓΟΡΗΤΟΣ

Ὅποιος μ' ἀκούει ποὺ τραγουδῶ θαρρεῖ δὲν ἔχω πίκρα.
μὰ ἐγὼ ἔχω πίκρα στὴν καρδιά, στὰ χείλη μου [φαρμάκι.
Δὲν ἔχω μάνα νὰ τὸ εἰπῶ, νὰ μὲ παρηγορήσῃ.
δὲν ἔχω ἀδέρφι νὰ τὸ εἰπῶ, εἶνε μακρυὰ στὰ ξένα.
Ἂν πῶ τὴν πίκρα στὸν παπᾶ, μπορεῖ νὰ μὴν [τὴν κρύψῃ,
ἂν πῶ τὰ ντέρτια στὰ βοινὰ θ' ἀνάψουν νὰ [καοῦνε.